

LATVIJAS REPUBLIKAS SATVERSMES TIESAS KOLĒGIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV 1010

Tālrunis: 67830735, 67210274 Fakss: 67830770

LĒMUMS PAR LIETAS IEROSINĀŠANU

Rīgā

2014. gada 17. martā

Satversmes tiesas 1. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētāja Aija Branta, tiesneses Kristīne Krūma un Sanita Osipova,

kolēģijas sēdē izskatījusi sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Hipotēku bankas nekustamā īpašuma aģentūra” (turpmāk – Pieteikuma iesniedzēja) pieteikumu par lietas ierosināšanu (pieteikums Nr. 33/2014),

konstatēja:

1. Pieteikuma iesniedzēja lūdz Satversmes tiesu atzīt Civilprocesa likuma 132. panta pirmās daļas 3. punktu un 495. panta pirmo daļu, ciktāl tās neparedz tiesības celt prasību par šķīrējtiesas līguma atzišanu par spēkā neesošu vispārējās jurisdikcijas tiesā, (turpmāk – apstrīdētās normas) par neatbilstošām Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 92. panta pirmajam teikumam.

2. Civilprocesa likuma 132. panta pirmās daļas 3. punkts noteic, ka tiesnesis atsakās pieņemt prasības pieteikumu, ja puses likumā noteiktajā kārtībā vienojušās par strīda nodošanu izskatīšanai šķīrējtiesā. Savukārt Civilprocesa 495. panta pirmā daļa paredz, ka šķīrējtiesa pati lemj par strīda pakļautību, arī gadījumos, kad kāda no pusēm apstrīd šķīrējtiesas līguma esamību vai spēkā esamību.

3. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 20. panta piektajai daļai, lemjot par to, vai uz saņemtā pieteikuma pamata ir ierosināma lieta, Satversmes tiesas kolēģija izvērtē, vai:

- 1) lieta ir piekritīga Satversmes tiesai;
- 2) iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu;

3) pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 18. un 19.² panta prasībām;
4) pieteikums nav iesniegts par jau izspriestu prasījumu;
5) pieteikumā ietvertais juridiskais pamatojums vai faktisko apstākļu izklāsts pēc būtības ir mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, par kuru lēmusi kolēģija.

4. Pieteikumā ir apstrīdēta Civilprocesa likumā ietverta tiesību normu atbilstība Satversmes normai. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 16. panta 1. punktu Satversmes tiesa izskata lietas par likumu atbilstību Satversmei. Līdz ar to pieteikumā ietvertais prasījums ir piekritīgs Satversmes tiesai.

5. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 17. panta pirmās daļas 11. punktu persona pieteikumu Satversmes tiesā var iesniegt tikai Satversmē noteikto pamattiesību aizskārums gadījumā. Līdz ar to Pieteikuma iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu Satversmes tiesā, ievērojot prasības, kas noteiktas Satversmes tiesas likuma 18. un 19.² pantā.

6. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 19.² panta otro un ceturto daļu pieteikumu Satversmes tiesā var iesniegt pēc visu vispārējo tiesību aizsardzības līdzekļu izmantošanas sešu mēnešu laikā pēc pēdējās institūcijas nolēmuma spēkā stāšanās. Savukārt Satversmes tiesas likuma 19.² panta sestās daļas 2. punktā ir noteikts, ka pieteikumā ir jāpamato, ka ir izmantoti visi vispārējie tiesību aizsardzības līdzekļi vai arī, ka tādu nav.

No pieteikuma un tam pievienotajiem dokumentiem gūstams apstiprinājums tam, ka Pieteikuma iesniedzēja ir izmantojusi visas iespējas ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem aizstāvēt savas pamattiesības. Pēdējās institūcijas nolēmums – Augstākās tiesas Civillietu departamenta lēmums ir pieņemts 2014. gada 31. janvārī un ir stājies spēkā. Pieteikums Satversmes tiesā saņemts 2014. gada 20. februārī, līdz ar to Pieteikuma iesniedzēja ir ievērojusi arī sešu mēnešu termiņu pieteikuma iesniegšanai.

Tādējādi iesniegtais pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 19.² panta otrās un ceturtais daļas, kā arī 19.² panta sestās daļas 2. punkta prasībām.

7. Pieteikumam, kas iesniegts, pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 17. panta pirmās daļas 11. punktu, jāatbilst arī citām prasībām, kas noteiktas Satversmes tiesas likuma 18. un 19.² pantā. Satversmes tiesas likuma 18. panta pirmā daļa citastarp paredz, ka pieteikumā nepieciešams juridiski pamatot apstrīdētās normas iespējamo neatbilstību pieteikumā norādītajai augstāka juridiskā spēka tiesību normai. Savukārt saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmo daļu un sestās daļas 1. punktu pieteikumā

personai ir jānorāda un jāpamato tās pamattiesību aizskārums, proti, ka apstrīdētā norma tieši konkrētajam pieteikuma iesniedzējam viņa tiesiskajā situācijā rada Satversmē noteikto pamattiesību aizskārumu.

Pieteikumā ir sniegts lietas faktisko apstākļu izklāsts un juridiskais pamatojums par apstrīdēto normu iespējamo neatbilstību Satversmes 92. pantam. Pieteikumam ir pievienoti arī dokumenti, kas nepieciešami lietas apstākļu noskaidrošanai un tas atbilst arī pārējām prasībām, kas noteiktas Satversmes tiesas likuma 18. un 19.² pantā.

8. Satversmes tiesa 2005. gada 17. janvārī ir pieņēmusi spriedumu lietā 2004-10-01 „Par Civilprocesa likuma 132. panta pirmās daļas 3. punkta un 223. panta 6. punkta atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 92. pantam” [sk. „Latvijas Vēstnesis”, 9 (3167) 18.01.2005], kurā viena no apstrīdētajām normām tika atzīta par atbilstošu Satversmes 92. pantam. Līdz ar to pieteikumā ietvertais prasījums par Civilprocesa likuma 132. panta pirmās daļas 3. punkta atbilstību 92. panta pirmajam teikumam jau ir izspriests.

Vienlaikus atsevišķos gadījumos, izvērtējot lietas faktiskos apstākļus, iepriekšējā spriedumā izteiktos secinājumus, kā arī tiesību sistēmas izmaiņas, un konstatējot, ka pastāv būtiski jauni apstākļi, Satversmes tiesa var izvērtēt tādu prasījumu, kas jau reiz ir izspriests (sk. Satversmes tiesas 2006. gada 15. jūnija sprieduma lietā Nr. 2005-13-0106 10.3. punktu). Pieteikuma iesniedzēja lūdz izvērtēt Civilprocesa likuma 132. panta pirmās daļas 3. punkta, ciktāl tās neparedz tiesības celt prasību par šķīrējtiesas līguma atzīšanu par spēkā neesošu vispārējās jurisdikcijas tiesā, atbilstību Satversmes 92. panta teikumam.

Tomēr Pieteikumā nav norādīts uz tādiem būtiskiem lietas apstākļiem, kas prasītu pārskatīt Satversmes tiesas iepriekš izspriesto jautājumu. Tādējādi Satversmes tiesai nav pamata ierosināt lietu par šo prasījuma daļu.

Ņemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. pantu, Satversmes tiesas 1. kolēģija

n o l ē m a :

1. Ierosināt Satversmes tiesā lietu „Par Civilprocesa likuma 495. panta pirmās daļas atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 92. panta pirmajam teikumam” pēc sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Hipotēku bankas nekustamā īpašuma aģentūra” pieteikums (pieteikums Nr. 33/2014).

2. Atteikties ierosināt lietu par Civilprocesa likuma 132. panta pirmās daļas 3. punkta atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 92. panta pirmajam teikumam.

3. Uzaicināt institūciju, kas izdevusi apstrīdēto aktu – Saeimu – **līdz 2014. gada 20. maijam** iesniegt Satversmes tiesai atbildes rakstu ar lietas faktisko apstākļu izklāstu un juridisko pamatojumu.

Lēmums nav pārsūdzams.

Satversmes tiesas 1. kolēģijas priekšsēdētāja

A.Branta